

2008

Fakta om falska
våldtäktsanmälningar

Innehåll

Om kunskapsöversikten.....	3
Hur vanligt förekommande är falska våldtäktsanmälningar?.....	4
Mannen och skulden	7
Polisens utredare tycker till.....	9
Myter om våldtäkter.....	10
Relaterade artiklar från media.....	12

Om kunskapsöversikten

Denna kunskapsöversikt om falska våldtäktsanmälningar är producerad av bloggen Genusperspektiv.se, som återfinns på webbadressen med samma namn.

Genusperspektiv.se är en blogg med reflektioner över feminism och jämställdhet ur ett mansperspektiv.

Bloggen belyser de problem som uppstår när kampen för jämställdhet mellan könen, allt oftare slår över och istället leder till ett osynliggörande av pojkar och mäns situation i samhället.

Kunskapsöversikten är producerad i syfte att spridas, och all spridning av materialet uppmuntras.

Jag som driver bloggen är politiskt oberoende och heter Magnus.

Har ni synpunkter eller kommentarer kring bloggen eller kunskapsöversikten, hör då gärna av er på e-postadressen: blogg@genusperspektiv.se

Magnus Genusperspektiv.se

- Det är ett jätteproblem och vi är erbarmligt trötta på det, säger en av dem.”
(Citat från GT/Expressen 2007-06-15)

Studier om falska våldtäkter

Ovanstående uttalanden från poliser som arbetar med att utreda anmälda våldtäkter, stämmer väl överrens med resultatet från studier i det känsliga ämnet.

I advokatsamfundets tidning "Advokaten" nr 4/2008, har man publicerat en artikel i ämnet. I artikeln hänvisas till två undersökningar som tar upp problemet med falska våldtäktsanmälningar.

Den ena undersökningen genomfördes 2004 som ett examensarbete på juristlinjen². Undersökningsmaterialet bestod av 239 anmälningar från 5 olika distrikt. Resultatet av undersökningen påvisade att det i 12 procent av fallen, fanns anteckningar i akterna som påvisade att utredare eller åklagare misstänkte att anmälan var falsk.

"För 2004 gjordes undersökningen i form av ett examensarbete på juristlinjen av Therese Aspegren, och undersökningsmaterialet bestod av samtliga våldtäktsanmälningar i 5 olika polisdistrikt, totalt 239 ärenden. I 12 procent av ärendena förekom anteckningar i akten som visade att polis och/eller åklagare uttryckligen misstänkte att anmälan var falsk."
(Citat ur Advokaten nr 4/2008)

I en större undersökning bestod undersökningsmaterialet av 616 anmälningar från sex olika distrikt. I undersökningen kom man fram till att 7 procent av våldtäktsanmälningarna var att betrakta som falska eller felaktiga.

"Däri genom kom det sammantagna undersökningsmaterialet att bestå av sammanlagt 616 anmälningar. Antalet (genom överbevisning och/eller erkännande) konstaterat falska anmälningar var totalt 9 stycken, det vill säga 1,5 procent av anmälningarna. Till detta antal kommer 34 fall, där orimliga och/eller motbevisade uppgifter talar för att den påstådda våldtäkten i vart fall inte gått till som målsäganden beskrivit den, vilket ger totalt cirka 7 procent falska och felaktiga våldtäktsanmälningar."
(Citat ur Advokaten nr 4/2008)

I dessa båda undersökningar framkommer att 7–12 % procent av anmälningarna är att betrakta som felaktiga eller falska. Räknar man även in de falska anmälningar där ord står mot ord, så blir siffran av naturliga skäl avsevärt högre.

Ser man till internationella siffror är ovanstående resultat mycket lågt. Flertalet internationella undersökningar påvisar att ca 40 procent av våldtäktsanmälningarna är att klassa som falska.

I Eugene J. Kanin studie "False rape allegations"³ granskades exempelvis våldtäktsanmälningar i en mindre stad i USA. 109 våldtäktsanmälningar som inkommit under en period av 9 år granskades. I 45 fall (41 %) blev anmälningarna officiellt förklarade som falska.

Vad är då skälet till att en kvinna hittar på en våldtäktsanmälan?
Anledningarna kan variera, men enligt polisens egna uppgifter kan det handla om kvinnor som vill

² Examenssuppsats inom processrätt, Falska våldtäktsanmälningar, Therese Aspegren

³ "False rape allegations", Eugene J. Kanin, 1994

hämnas, förklara bort en otrohet eller vill ha ut ekonomisk ersättning. En förklaring som även stöds av Eugene J. Kanins studie som omnämns ovan.

Man ska dock beakta att de flesta våldtäkter som anmäls, är riktiga och anmäls på goda grunder. Man ska även ha klart för sig att det begås fler våldtäkter än vad som anmäls.

Men man får inte förneka det faktum att många våldtäksanmälningar är rena påhitt från kvinnans sida, vilket gör att kvinnors berättelser måste få granskas och ifrågasättas, utan att berörda inom rättsväsendet blir anklagade för diskriminering eller kränkningar från feministiska organisationer.

svenska rättsväsendet. Bland annat kritiserar han domstolarnas tilltagande tilltro till just trovärdighetsbevisning⁹.

Från politiskt håll har det länge framhållits att kvinnan har en svag position i våldtäktsmål, och att fokus snarast bör ligga på att förstärka den. Det finns stora politiska poäng att hämta med detta program, och hittills har svenska politiker visat ett minst sagt svalt intresse för mannens rättssäkerhet. År 2005 blev våldtäktsbegreppet föremål för en avsevärd utvidgning, och så sent som 2006 lades en motion fram om omvänd bevisbörda vid våldtäkt¹⁰. Hade denna väl gått igenom skulle det inte längre varit åklagarens uppgift att bevisa mannens skuld, utan mannens uppgift att bevisa sin oskuld.

Samhället i stort verkar inte heller det ha någonting till övers för den anklagade mannen. Allmänheten, och särskilt media, verkar i nuläget se en våldtäktsanklagad man som i det närmaste automatiskt skyldig. Både den friande domen i tumbafallet och den i stureplansprofilernas första rättegång åtföljdes av stora demonstrationer¹¹, och på SvD:s ledarsida berättar Cecilia Beckroth, nämndeman i den senare rättegången, att hon efter den friande domen blev tvungen att leva med skyddade personuppgifter efter att ha blivit ofredad och trakasserad av allmänheten¹². Anders Agell, författare till bl. a kursboken Civilrätt väljer i Upsala Nya Tidning¹³ att beskriva dagens situation på följande sätt:

”Den härskande ideologin i tillägg till de många sexualbrott som faktiskt förekommer har i Sverige skapat en extremt negativ mansbild. Varje man är en potentiell sexualförbrytare. Varje man som förnekar anklagelser om sexuella övergrepp är dessutom en potentiell lögnare. Det är inte bara så att vissa domstolar, på initiativ av särskilt övertygade åklagare, satt ner beviskravet i vissa sexualbrottsmål genom uppvärdering av en kvinnas berättelser och nedvärdering av mannens förnekanden. Detta gäller naturligtvis inte alla mål, men tendenserna är mycket tydliga och oroande.”

⁹ Justitiekanslern, 2006. Felaktigt Dömda – Rapport från JK:s Rättsäkerhetsprojekt.

¹⁰ Engström, Désirée. ”Motion 2006/07:So379 Unga flickors hälsa” 061030

¹¹ ”De läste upp vilka hon haft sex med”, Aftonbladet 070605 och ”Vi måste kämpa för oss själva”, Stockholms Fria Tidning 040507

¹² ”Vem värnar rätten när drevet går?”, SVD 070824

¹³ Upsala Nya Tidning, 070108

annan brottslighet är det människor från ordnade och trygga förhållanden som utgör majoriteten av de dömda. Att det går att hitta någon hjärnkirurg, advokat eller toppdiplomat som både våldtagit och slagit ihjäl sin fru och att använda det som "bevis" för att våldet mot kvinnor är lika vanligt i slott som i koja är ungefär lika relevant som att lyfta fram Hollywoodstjärnan Winona Ryder som den typiske snattaren."

4) Myten om att kvinnor inte gör falska våldtäktsanmälningar

En vanligt förekommande myt är att kvinnor inte gör falska våldtäktsanmälningar, beroenden på att det är en så lång och smärtsam process att gå igenom förhör och läkarundersökningar.

Fakta

Sanningen är att de falska våldtäktsanmälningarna har blivit ett stort problem för de som utreder de anmälda våldtäkterna.

Poliser från bl.a. Göteborg¹⁷, Norrköping¹⁸, Oskarshamn¹⁹ och Örebro²⁰ berättar öppet i media om det ökade problemet med falska våldtäktsanmälningar. Anmälningar som tar både tid och resurser från polisen. Även i Östergötland²¹ och Västmanland²² rapporteras om problemet.

Vad är då skälet till att man hittar på en våldtäktsanmälan? Anledningarna kan variera, men enligt polisens egna uppgifter så kan det handla om kvinnor som vill hämnas, förklara bort en otrohet eller vill ha ut ekonomisk ersättning.

¹⁷ "Poliser hävdar: De flesta anmälda våldtäkterna är uppiktade", GT/Expressen, 2007-06-15

¹⁸ "Fler falska våldtäkter", Folkbladet, 2007-01-22

¹⁹ Dagstidningen Barometern, 2005-10-12:

²⁰ "Var femte anmäld våldtäkt är falsk, menar polisen", Sveriges Radion, 2007-05-25

²¹ "Falska våldtäkter problem för polisen", Corren, 2008-06-21

²² TV3.se, programmet Efterlyst, överåklagaren i Västmanland uttryckte sig i frågan.

Relaterade artiklar från media

Intressanta artiklar om rättsväsendet i allmänhet

Aftonbladet:	Oskyldiga döms till fängelse
Advokatsamfundet:	Oskyldigt dömda en del av systemet
Expressen:	Oskyldiga döms till livstid
Sydsvenskan:	Pressens press ger problem i rättssalen

Poliser berättar om problemen med falska våldtäkter

Corren:	Falsa våldtäkter problem för polisen
Folkbladet, Norrköping:	Fler falska våldtäkter
GP/Expressen:	De flesta anmälda våldtäkterna är uppiktade
Sveriges Radio:	Var femte anmäld våldtäkt är falsk, menar polisen

Artiklar om falska våldtäkter

Aftonbladet:	Fängelse för lögn om våldtäkt
Aftonbladet:	Kvinnan bluffade - sambon fick 5 år
Aftonbladet:	Rätten - kvinnan ljög om våldtäkt
Aftonbladet:	Satt oskyldigt inspärrad i sju år
Aftonbladet:	Våldtäkten var bluff
Allehanda:	Kvinnor fick oskyldig man häktad för våldtäkt
Corren:	Falsa våldtäkter problem för polisen
Dagens Nyheter:	Fängelse för falsk våldtäkt
Dagens Nyheter:	Fängelse för lögner om våldtäkt
Dagens Nyheter:	Kvinna begärs häktad för falsk våldtäkt
Dagens Nyheter:	Kvinnor hittade på våldtäkt
Dagens Nyheter:	Kvinna inför rätta för bluffvåldtäkt
Dagens Nyheter:	Kvinna ljög om våldtäkt i Västerås
Dagens Nyheter:	Kvinna ljög om överfall
Expressen:	21-åring anmälde våldtäkt som hämnd
Expressen:	Björn blev oskyldigt anklagad för våldtäkt
Expressen:	Kvinna åtalas för lögn om våldtäkt
Expressen:	Ljög om pojkväns våldtäkt - fick fängelse
Expressen:	Ljög om våldtäkt - riskerar fängelse
Expressen:	Oskyldigt anklagade
Expressen:	Peter Eriksson vill döma oskyldiga män
Expressen:	Polisen hävdar, de flesta anmälda våldtäkterna är uppiktade
Expressen:	Sofia, jag blev aldrig våldtagen
Expressen:	Åtalas för falsk våldtäkt
Folkbladet:	Fler falska våldtäkter
Katrineholmskuriren:	Flicka ljög om våldtäkt
Metro:	Lögn om våldtäkt, dubbelt svek
Nerikes Allehanda:	Kvinna fängesdömd för våldtäktsanmälan
Nerikes Allehanda:	Polisen, anmälda våldtäkter påhittade

Nerikes Allehanda: [Ung kvinna misstänkt för falsk anklagelse](#)
Nerikes Allehanda: [Utmotad från fest - anklagade för att hämnas](#)
Sveriges Radio: [Fick fängelse för falsk våldtäkt](#)
Sveriges Radio: [Inget åtal för bluffvåldtäkt](#)
Sveriges Radio: [Kvinna hittade på våldtäkt - man låstes in](#)
Sveriges Radio: [Var femte våldtäkt är falsk enligt polisen](#)
Sveriges Radio: [Åtalas för falsk anklagelse om våldtäkt](#)
SVT, Tvärsnytt: [Var tionde våldtäktsanmälan är falsk](#)
Svenska Dagbladet: [Allt kan inte vara våldtäkt](#)
Svenska Dagbladet: [Falsk anklagelse om fångenskap i lägenhet](#)
Svenska Dagbladet: [Fälld för falsk våldtäktsanmälan](#)
Svenska Dagbladet: [Fängelse för falsk våldtäkt](#)
Svenska Dagbladet: [Kvinna dömd för lögn om våldtäkt](#)
Svenska Dagbladet: [Kvinna tros ha ljugit om våldtäkt](#)
Svenska Dagbladet: [Våldtäkten i Västerås var en bluff](#)
Svenska Dagbladet: [Våldtäktsdömd får stort förskott](#)
Svenska Dagbladet: [Åtalas för falsk våldtäkt](#)
Sydsvenskan: [Mobilen friade våldtäktsdömd](#)
Uppsala Nya Tidning: [Kvinnor hittade på våldtäkt](#)